

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2079/2017
21.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Павловић, адвокат из ..., против туженог ЈП ББ са седиштем у ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8483/16 од 18.05.2017. године, на седници одржаној 21.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8483/16 од 18.05.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 964/15 од 05.09.2016. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе тужиоца из поднеска од 11.01.2016. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу на име дуга по основу неисплаћене накнаде за извршене адвокатске услуге за период од фебруара 2007. године закључно са фебруаром 2009. године исплати износ од 7.048.726,50 динара, са законском затезном каматом почев од 12.03.2009. године, до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име дуга по основу неисплаћене накнаде за извршене адвокатске услуге за период од фебруара 2007. године закључно са фебруаром 2009. године, поред износа досуђеног ставом другим изреке пресуде исплати износ од још 5.158.972,05 динара као и законску затезну камату на појединачне износе од одређених датума све ближе одређено овим ставом изреке. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу на име дуга по основу неисплаћене накнаде за извршене адвокатске услуге исплати за месеце март и април 2009. године, мај и јун 2009. године, јул и август 2009. године и за септембар и октобар 2009. године појединачно наведене износе са законском затезном каматом од одређених датума па до коначне исплате све ближе наведено овим ставом изреке, што све укупно износи 1.976.750,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име дуга по основу неисплаћене накнаде за период од маја 2009. године закључно са октобром 2009. године поред износа досуђеног ставом четвртим изреке пресуде исплати камату на појединачно

наведене износе за одређене периоде, све ближе одређено овим ставом изреке. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име месечног паушала за март и април 2009. године исплати износ од 240.000,00 динара са законском затезном каматом на начин ближе одређен у том ставу изреке. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 631.500,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.09.2016. године до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8483/16 од 18.05.2017. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе странака као неосноване и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом, трећем, делу става четвртог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име дуга по основу неуплаћене накнаде за извршење адвокатске услуге исплати за месеце март и април 2009. године износ од 827.500,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.05.2009. године па до коначне исплате и за месец јун 2009. године износ од 40.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ од 17.07.2009. године, до исплате и у ставу седмом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става четвртог изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име дуга по основу неисплаћене накнаде за извршене адвокатске услуге исплати за месец мај и јун 2009. године износ од још 628.250,00 динара, са законском затезном каматом на овај износ почев од 17.07.2009. године па до коначне исплате, за јули и август 2009. године износ од 243.500,00 динара са законском затезном каматом почев од 19.10.2009. године до коначне исплате, за септембар и октобар 2009. године износ од 237.500,00 динара са законском затезном каматом почев од 24.10.2009. године па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужба у овој правној ствари поднета је 12.03.2009. године, али је првостепена одлука којом је одлучено о тужбеном захтеву укинута решењем Апелационог суда у Београду Гж 1165/12 од 14.05.2015. године, па се у конкретном случају примењују одредбе Закона о парничном поступку који је објављен у „Службеном гласнику РС“ бр.72/11 и 55/14, на основу члана 506. став 2. истог Закона.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене неких од

одредаба овог закона, због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац као адвокат и тужени су закључили уговор о пружању адвокатских услуга 27.03.2006. године на основу кога је тужени ангажовао тужиоца као адвоката за заступање пред судовима и другим државним органима, израду уговора и других правних аката, а чланом 2. уговорена је награда у паушалном нето износу од 80.000,00 динара месечно с тим што се адвокат обавезао да води евиденцију извршених послова у току месеца по тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, да једном у три месеца поднесе извештај о износу накнаде за извршене послове по АТ, а уколико је разлика између вредности обављених послова и уговореног паушала већа или мања од 20% странке су се споразумеле да утврде нову висину месечног паушала у складу са стварном вредношћу извршених послова и да анексом регулишу награду убудуће. Адвокат се обавезао да туженом до 05. у месецу за претходни месец достави фактуру за исплату паушалног износа за претходни месец са извештајем о извршеним радњама, а тужени да провери извештај и да му у року од седам дана након пријема фактуре плати уговорени паушални износ. Уговором је у члану 4. тачка 5. прописано да уколико адвокат откаже уговор дужан је да о томе благовремено обавести ББ и суд односно друге државне органе пред којим заступа ББ као и да у даљем року од 30 дана предузима нужне радње неопходне за заштиту интереса ББ уколико није на други начин обезбедио заштиту својих интереса. Међусобне обавезе по уговору теку од 01.04.2006. године, а уговор је закључен на неодређено време. Анексом од 08.02.2007. године паушална накнада повећана је на износ од 90.000,00 динара месечно од 01.02.2007. године и прецизирано је да адвокат за све радње има право на награду у висини паушалног износа и да се одриче права да потражује накнаду по адвокатској тарифи. Овим анексом брисана је одредба основног уговора у члану 4. став 4. која је прописивала обавезу адвоката да у року од 7 дана врати све предмете у којима је поступао у случају да ББ откаже уговор. Анексом од 06.06.2008. године уговорен је нов месечни паушални износ од 120.000,00 динара који се могао увећати за износ ПДВ у случају да је адвокат у том систему почев од 01.04.2008. године. Тужилац је сваког месеца туженом испостављао фактуре на уговорени месечни паушални износ награде и уз сваку фактуру подносио извештај о радњама извршеним у претходном месецу са обрачуном плате. Од фебруара 2007. године тужени је по испостављеним фактурама плаћао уговорене паушалне износе увећане за ПДВ док је адвокат био у том систему, а тужилац је наплатио и паушал за новембар и децембар 2008. године, као и јануар и фебруар 2009. године. Правноснажном пресудом Вишег суда у Београду П 8649/10 од 21.09.2011. године утврђено је да је раскинут уговор о пружању адвокатских услуга од 27.03.2006. године са анексима, једностраном изјавом воље коју је дао тужилац подношењем тужбе суду, те да овај уговор не производи правно дејство од 29.04.2009. године када је тужба у овом поступку достављена туженом. Након раскида уговора тужилац је наставио да у предметима који су остали код њега заступа туженог на основу пуномоћја у сваком појединачном предмету пред судом. Тужени је тужиоцу издао специјално пуномоћје за изјављивање ревизије и то на пресуду Вишег трговинског суда од 05.03.2009. године, дана 20.05.2009. године. Тужилац

је туженом након раскида уговора сукцесивно у два наврата према записнику од 03.04.2009. године и 15.04.2009. године предао једну групу предмета док је након раскида предао и преостале предмете у два наврата према записнику од 23.10.2009. године и 28.10.2009. године након што га је тужени позвао да му у року од седам дана врати све предмете. Тужени је дописом од 28.09.2009. године обавестио тужиоца да је тужилац с обзиром да је једнострано раскинуо уговор о заступању био у обавези да туженом врати све предмете и да о отказу пуномоћја обавести надлежне судове и органе. Вештачењем је утврђено да је према АТ и достављеним рачунима за период од фебруара 2007. године закључно са фебруаром 2009. године тужилац за туженог извршио адвокатске услуге у укупној вредности од 10.237.566,05 динара од чега је тужиоцу тужени на име уговорне паушалне накнаде исплатио износ од 3.188.840,00 динара. Од марта 2009. године закључно са октобром 2009. године тужилац је извршио адвокатске услуге у вредности од још 1.976.750,00 динара и то у марту и априлу месецу у износу од 827.500,00 динара, мају и јуну 668.250,00 динара, јулу и августу 243.500,00 динара и септембру и октобру 237.500,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан сходно одредби члана 103. и 105. ЗОО у вези члана 4. став 1. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Нашао је да су одредбама уговора о пружању адвокатских услуга као и анексима уговора који се односе на уговарање награда за пружене адвокатске услуге, уговорени износи, који су били вишеструко нижи имајући у виду предузете радње од награде прописане према тада минимално прописаној Адвокатској тарифи због чега тужиоцу с обзиром на ништавост тих одредаба припада награда према адвокатској тарифи важећој у време предузетих адвокатских радњи са одбитком износа који су тужиоцу од стране туженог већ исплаћени, затим накнада за предузете радње за март и април 2009. године и за изјављивање ревизије на пресуду Вишег трговинског суда по датом специјалном пуномоћју. Овакво становиште као правилно је прихватио и другостпени суд.

Супротно ревизијским разлозима, нижестепени судови су правилно одбили тужбени захтев за период од фебруара 2007. године до фебруара 2009. године којим је тужилац тражио и исплату износа уговореног паушала као вид додатне награде. Закон о адвокатури („Сл.лист СРЈ“, бр.24/98...72/2002), који је био на снази у време закључења уговора између парничних странака, у члану 23. став 1. прописује да адвокат има право на награду за свој рад и накнаду трошкова у вези са радом према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (адвокатској тарифи). Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (која је важила у време закључења уговора) у члану 3. став 1. прописано је да поред награде чија је висина одређена овом тарифом, адвокат и странка могу писмено уговорити и паушалну награду или награду у процентуалном износу. Сходно наведеном адвокату припада или награда по АТ или уговорена паушална награда, а и сам тужилац је тужбом тражио накнаду по Адвокатској тарифи са одбитком већ исплаћених уговорених паушалних износа.

По оцени Врховног касационог суда, супротно ревизијским наводима, правилно је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени

захтев у делу којим је тужилац тражио да му се исплати накнада за заступање након раскида уговора о пружању адвокатских услуга, односно од 29.04.2009. године од када не производи правно дејство, јер тужиоцу накнада за овај период не припада.

Како је тужени са тужиоцем закључио уговор о пружању адвокатских услуга на права и обавезе уговорних страна се примењују одредбе Закона о облигационим односима. Одредбом члана 89. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да је пуномоћје овлашћење за заступање које властодавац правним послом даје пуномоћнику. Одредбо, члана 92. став 1. Закона о парничном поступку прописано је да странка може у свако време опозвати пуномоћје, а пуномоћник га може у свако време отказати. Према члану 99. ЗПП опозивање, односно отказ, пуномоћја мора се саопштити суду пред којим се води поступак, писмено или усмено на записник (став 2.), а после отказа пуномоћја пуномоћник је дужан да још месец дана врши радње за лице које му је издало пуномоћје ако је потребно да од њега отклони какву штету која би у то време могла настати (став 4.). Оваква обавеза пуномоћника из става 4. овог члана престаје раније ако странка узме другог пуномоћника или ако изјави да јој помоћ дотадашњег пуномоћника није потребна.

Пуномоћја за заступање у појединачним предметима су издата на основу уговора о пружању адвокатских услуга с обзиром на садржину уговора. Једностраним раскидом уговора о пружању адвокатских услуга од стране тужиоца тужилац је заправо отказао пуномоћје туженом због чега је на основу члана 99. став 2. ЗПП и члана 18. став 2. Закона о адвокатури био дужан да о отказу пуномоћја одмах обавести судове пред којима се воде поступци, што није учинио, већ је наставио да заступа туженог у предметима које је задржао, а како је тужени тражио да му се врате сви предмети које је задужио тужилац, то му је престала и обавеза из члана 99. став 4. ЗПП, да настави са пружањем правне помоћи после отказа, на основу изјаве туженог. Такође, тужилац је и без посебног захтева туженог био дужан да преда туженом све списе предмета према одредби члана 19. став 1. Закона о адвокатури. Правилан је и закључак другостепеног суда да овакво несавесно поступање тужиоца искључује могућност примене института пословодства без налога, који почива на начелима солидарности и узајамне помоћи и његова сврха није да пословођа за себе прибави неку корист. Осим тога како правилно налази другостепени суд вршењу туђег посла може се незвано приступити само ако посао не трпи одлагање, те предстоји штета или пропуштање очигледне користи у члану 220. став 2. ЗОО. Постојање овог услова се не претпоставља већ је терет доказивања те чињенице на тужиоцу што он у конкретном случају није доказао. Из наведених разлога, супротно ревизијским наводима, за период након 29.04.2009. године, тужиоцу накнада за адвокатске услуге не припада, због чега су неосновани и наводи о погрешној примени материјалног права.

Применом члана 414. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд није детаљно образлагао ову пресуду с обзиром да се ревизијом понављају жалбени наводи на које је апелациони суд дао јасне и правилне разлике које овај суд у свему

прихвата, а у већем делу наводи ревизије се непосредно или посредно односе на спроведени доказни поступак и оцену доказа те упућује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање који разлози нису посебно разматрани будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољени ревизијски разлог.

Сходно изнетом, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић